MAA- JA RUUMIAMET

Teie 12.03.2026 nr 7-1/447

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus
vald@pparnumaa.ee

Meie 24.04.2026 nr 12-2/25/2316-5

**Põhja-Pärnumaa valla tuuleparkide eriplaneeringu heakskiitmine asukoha eelvalikualade nr 9 ja nr 10 osas**

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus esitas Maa- ja Ruumiametile (MaRu) planeerimisseaduse (PlanS) § 121 lõike 1 alusel Põhja-Pärnumaa valla tuuleparkide eriplaneeringu (KOV EP, ka eriplaneering) asukoha eelvalikualade nr 9 ja nr 10 osas heakskiidu saamiseks. Eriplaneering teeb ettepaneku Pärnu maakonna planeeringu muutmiseks lisades juurde kaks uut tuulikuparkide arenduspiirkonda.

KOV EP koostamise eesmärk on elektrienergia tootmiseks rajatavatele tuuleparkidele ja nende toimimiseks vajalikule taristule sobivate asukohtade leidmine. Asukohti otsiti elektrituulikutele tipukõrgusega kuni 290 m (elektrituuliku torni kõrgus koos laba pikkusega püstiasendis).

KOV EP lahendus on koostamise käigus muutunud, seletuskirjas on selgitatud planeeringulahenduse kujunemist. KSH esimese etapi tulemusena osutusid eelvalikus sobivateks 12 ala, kuhu võis püstitada kokku kuni 105 tuulikut. 12.03.2026 esitas Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus heakskiitmiseks KOV EP üksnes eelvalikualade nr 9 ja nr 10 osas. Vallavalitsus kinnitas, et teiste KOV EP menetluses olevate eelvalikualade menetlus jätkub ning ei mõjuta eelvalikualade nr 9 ja nr 10 heakskiitmist ega edasist menetlust. KOV EP kohaselt on alale nr 9 kavandatud kaheksa kuni 249,9 m kõrgust tuulikut, alale nr 10 on kavandatud kaheksa kuni 270 m kõrgust tuulikut. Kohalik omavalitsus loobub detailse lahenduse koostamisest nimetatud aladel, kuna aladel puuduvad välistavad tegurid tuuleparkide edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus teavitas MaRu Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 18.03.2026 otsusest nr 7, millega lõpetati KOV EP ja KSH menetlus eelvalikualade nr 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 ja 12 osas. KOV EP seletuskirjas on selgitatud, et huvitatud isiku 2025. a augustis tehtud pöördumise alusel ei menetleta ka eelvalikuala nr 11.

**Lähtudes esitatud materjalidest, PlanS § 121 lõikest 2 ja 3 ning käesolevas kirjas toodud asjaoludest ja kaalutlustest, annab MaRu heakskiidu Põhja-Pärnumaa valla tuuleparkide eriplaneeringule asukoha eelvalikualade nr 9 ja nr 10 osas. MaRu nõustub Pärnu maakonna planeeringu muutmisega.**

## 1. Eriplaneeringu ja KSH menetluskäik

Eriplaneeringu ja KSH koostamine algatati Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 16.12.2020 otsusega nr 41. Lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse esimene avalik väljapanek toimus 15.10-15.12.2021. Lähteseisukohti ja KSH väljatöötamise kavatsust ning avalikul väljapanekul esitatud arvamusi tutvustavad avalikud arutelud toimusid 24.01-26.01.2022. Pärast arvamuste

läbivaatamist ja planeeringumaterjalide täiendamist ning arutelusid korraldati ajavahemikus 28.03-02.05.2022 arvamuste küsimine KSH väljatöötamise kavatsuse ja lähteseisukohtade kohta. Avaliku väljapaneku kestel esitasid kirjalikke arvamusi 22 isikut, lisaks Rahnoja kogukonna ja Võiera küla esindajad. Aruteludel ja avalikul väljapanekul esitatud arvamuste tulemusel täiendati põhjendatud juhul eriplaneeringu lähteseisukohti ja KSH väljatöötamise kavatsust. Kõikidele arvamusi esitanud isikutele vastati kirjalikult.

KOV EP ja KSH esimese etapi aruanne ning eelvalikualade otsuste eelnõude esimene versioon esitati kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks mais 2023. Kooskõlastuste ja arvamuste alusel täiendati ja korrigeeriti KOV EP ja KSH esimese etapi aruannet ning otsuste eelnõusid ja esitati need täiendavaks kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks aprillis-mais 2024. Täiendavalt parandatud ja korrigeeritud planeeringumaterjalid saadeti kolmandat korda arvamuse avaldamiseks ja kooskõlastamiseks septembris 2024. Arvamust küsiti kaasatud isikutelt, sh ligikaudu 1500 maaüksuse omanikult (sh planeeringuala ja 3 km mõjutsooni jäänud maaüksuste omanikelt) ning võrguvaldajatelt. Arvamusi esitas 42 isikut, arvamuste esitajatele vastati kirjalikult, võimalusel arvamustega arvestati ning planeeringulahendust täiendati.

Viimase planeeringulahenduse on kooskõlastanud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Maa-amet, Muinsuskaitseamet, Transpordiamet, Päästeamet, Põllumajandus- ja Toiduamet, Terviseamet, Keskkonnaamet, Kaitseministeerium, Kliimaministeerium ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on esitanud arvamuse. Kooskõlastustaotlusele ei vastanud Siseministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Politsei- ja Piirivalveamet. Tuginedes PlanS § 105 lõikele 2 luges kohalik omavalitsus planeeringumaterjalid viimati nimetatud asutustega kooskõlastatuks, kuna kooskõlastajad ei olnud 30 päeva jooksul planeeringumaterjalide saamisest arvates kooskõlastamisest keeldunud ega ole taotlenud tähtaja pikendamist.

KOV EP asukoha eelvaliku otsuste eelnõud ning KSH esimese etapi aruanne olid avalikul väljapanekul 16.12.2024-19.01.2025. Avalikul väljapanekul olid eelvalikualad 3a, 3b, 5, 7, 8, 9, 10 ja 12. Avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimus 04.03.2025. Avaliku väljapaneku käigus esitas arvamusi 121 isikut ja asutust. Arvamused puudutasid looduskeskkonda (mõjud linnustikule, nahkhiirtele, väärtuslikele maastikele, Natura 2000 aladele, rohevõrgustikule); inimese tervist ja heaolu (mõjud mürast, vibratsioonist, varjutusest, nähtavusest); sotsiaal- ja majanduskeskkonda (mõjud kinnisvara hinnale, maakasutusele, loodus- ja puhketurismile), tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu elanikele ning tuuleparkide kumulatiivseid mõjusid. Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus on kujundanud kõigi esitatud arvamuste kohta oma põhjendatud seisukohad ning edastanud need arvamuste esitajatele kirjalikult. Vallavalitsuse vastustes on teemasid selgitatud ning antud viited planeeringumaterjalidele, kus teemasid on täpsemalt käsitletud. Vastustes on eraldi välja toodud teemad, mida KOV EP-ga lahendada ei ole võimalik. Avaliku väljapaneku ja arutelu tulemusena täiendati KOV EP ja KSH esimese etapi aruannet ning vallavolikogu otsuste eelnõusid, lisades sh otseliini tuulepargist tootmispiirkonda.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus teavitas eriplaneeringu ja KSH algatamisest, asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse avalikust väljapanekust ning nende avalikest aruteludest, samuti eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõude ja KSH esimese etapi aruande avalikust väljapanekust ning avalikust arutelust koostöötegijaid ja kaasatavaid kirjalikult. Vastavad teated avaldati valla veebilehel, vallalehes Valla Teataja ja maakonnalehes Pärnu Postimees. Üksikud teated avaldati ka ajalehes Postimees. Ametlikes Teadaannetes on vajalikud teated avaldatud.

PlanS § 121 lõike 3 punkti 1 kohaselt kontrollib MaRu eriplaneeringule heakskiidu andmise otsustamisel kohaliku omavalitsuse planeeringu ja KSH menetluse vastavust õigusaktidele ja maakonnaplaneeringule. See tähendab, et MaRu pädevusse kuulub eriplaneeringu menetluse õiguspärasuse kontrollimine ning MaRu ei kontrolli ega hinda eriplaneeringu sisulist

õiguspärasust. Samuti ei anna MaRu hinnanguid teiste koostöötegijate pädevusse kuuluvate küsimuste asjakohasuse ega nende võimalike lahenduste osas.

## 2. Eriplaneeringu vastavus maakonnaplaneeringule

PlanS § 95 lõike 8[1] kohaselt võib eriplaneeringuga teha ettepaneku maakonnaplaneeringu muutmiseks. PlanS § 121 lõike 3 punkti 3 kohaselt annab MaRu KOV EP-le heakskiidu andmise otsustamisel muu hulgas vajadusel nõusoleku maakonnaplaneeringu muutmiseks. Nimetatud nõusoleku andmise eelduseks on lähtuvalt PlanS § 121 lõikest 3[1] valdkonna eest vastutava ministri kooskõlastus[1].

Eriplaneeringuga tehakse ettepanek muuta Pärnu maakonna planeeringut, lisades kaks uut tuulikuparkide arenduspiirkonda. Eriplaneeringu seletuskirjas on selgitatud, et KSH protsessi läbiviimise käigus on tuulepargi asukoha eelvalikualadena välistatud alad, mis on keskkonnaväärtusi ning võimalikke kaasnevaid keskkonnamõjusid arvesse võttes tuulikuparkide jaoks ebasobivad. KOV EP eelvalikualade nr 9 ja nr 10 lisamine maakonnaplaneeringus tuulikuparkide arenduspiirkondadeks on põhjendatud, kuna arenduspiirkondade leidmiseks kasutati sarnast metoodikat nagu maakonnaplaneeringu koostamisel ning viimase kümne aasta jooksul on oluliselt täienenud keskkonnainfo ning teadmised tuuleparkide kavandamise kohta. Lisaks on välja toodud, et arvestades tuuleenergia ja muu taastuvenergia tootmise kasvavat strateegilist tähtsust riigi kliimaeesmärkide saavutamisel, kujutab taastuvenergia tootmine endast olulist avalikku huvi. Tuginetud on 08.01.2026 kinnitatud Eesti energiamajanduse arengukavale, mille kohaselt arengukava täitmiseks on märkimisväärne roll tuuleenergial ning vajadus leida Eestis tuuleparkide arendamiseks sobilikke alasid. Tuuleparkide rajamine on kulutõhus viis toota Eestis taastuvelektrit ning muuta seeläbi elektritootmist tulevikukindlamaks ning keskkonnasäästlikumaks.

MaRu hinnangul on kohaliku omavalitsuse kaalutlused maakonnaplaneeringu muutmise osas piisavalt põhjendatud, need on toodud seletuskirja peatükis 2 „Sissejuhatus“ ning 3.7 „Pärnu maakonnaplaneeringu muutmise ettepanek“. Majandus- ja tööstusminister kooskõlastas 22.04.2026 kirjaga nr 13-8/1104-2 Pärnu maakonna planeeringu muutmisettepaneku Põhja-Pärnumaa valla tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvalikualade nr 9 ja nr 10 osas.

## 3. Eriplaneeringu ja KSH menetluse vastavus õigusaktidele

MaRu on seisukohal, et KOV EP-s on kohaliku omavalitsuse väärtusi ja vajadusi arvestades täidetud PlanS-is sätestatud eriplaneeringu asjakohased ülesanded. Järgitud on planeerimise põhimõtteid avalikkuse kaasamiseks ja teavitamiseks, huvide tasakaalustamiseks ja lõimimiseks, teabe piisavuseks ning otstarbekaks, mõistlikuks ja säästlikuks maakasutuseks. Planeeringulahendus on kaalutletud ja põhjendatud. KSH-s on selgitatud, kirjeldatud ja hinnatud eriplaneeringu elluviimisega kaasnevat olulist keskkonnamõju. Välja on töötatud mõjude leevendamise meetmed, arvestades eriplaneeringu eesmärke ja käsitletavat territooriumi. Eriplaneeringu koostamisel on KSH tulemustega arvestatud.

Eriplaneering ja KSH aruanne on koostatud koostöös asjassepuutuvate valitsusasutustega ning kaasatud on PlanS § 99 lõikes 2 ja 3 nimetatud isikud. KOV EP koostamisest on personaalselt teavitatud tuulepargi alale ja selle mõjualale jäävate kinnistute omanikke. Esitatud planeeringumaterjalidest lähtuvalt on arvamusi esitanud isikud olnud teadlikud planeeringulahendusest ning saanud väljendada oma seisukohti planeeringu koostamise käigus. Seda tõendab ka arvamuste esitamine KOV EP asukoha eelvaliku otsuste eelnõude ning KSH esimese etapi aruande avalikul väljapanekul. Arvamuste arvesse võtmise kohta on kohalik omavalitsus andnud oma seisukohad. Seeläbi on arvamusi esitanud isikud olnud planeeringu

[1] 01.01.2025 jõustunud PlanS redaktsioon

koostamisse kaasatud, mis on kooskõlas avalikkuse kaasamise ja teavitamise põhimõttega (PlanS § 9).

MaRu asub seisukohale, et KOV EP koostamisel ei ole rikutud kirjalikke arvamusi esitanud isikute seadusest tulenevaid õigusi, mis kuuluksid heakskiidu andja poolt tagamisele. KOV EP koostamisel on arvestatud PlanS-s sätestatud planeeringu koostamise ja avaliku menetluse nõuetega.

KOV EP-s on arvestatud PlanS § $95^1$ lõike 1 ja $1^1$ lubatud erisust, st loobutakse detailse lahenduse koostamisest. Eriplaneering kehtestatakse asukoha eelvaliku alusel, sest puuduvad välistavad tegurid tuulepargi edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega ning asukoha eelvalikus on toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused.

Arvestades eeltoodut, on eriplaneeringu koostamisel järgitud PlanS-is sätestatud planeeringu menetlusele esitatud nõudeid ning eriplaneeringu ja KSH aruande menetlus on toimunud vastavuses õigusaktidega. Asjaomased asutused on planeeringulahenduse oma pädevusse kuuluvate küsimuste osas kooskõlastanud või otsustanud kooskõlastamisest loobuda ning esitatud arvamuste alusel on eriplaneeringut täiendatud.

## 4. Kokkuvõte

PlanS § 95 lõike 6 kohaselt on KOV EP puhul planeerimisalase tegevuse korraldamine kohaliku omavalitsuse pädevuses. Eriplaneeringu sisulise lahenduse otstarbekuse üle on kaalutlusõiguse alusel ainupädev otsustama kohalik omavalitsus, kelle pädevuses on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt kohaliku elu küsimuste, sealhulgas ruumilise planeerimise iseseisev ja lõplik korraldamine. Seega juhul, kui planeeringulahendus ei ole vastuolus kehtivate õigusaktidega, on erinevate huvide arvesse võtmisel ning eriplaneeringuga kavandatavate maakasutus- ja ehitustingimuste ruumilise sobivuse üle otsustajaks kohalik omavalitsus. Heakskiidu andja saab kontrollida eriplaneeringu kooskõla maakonnaplaneeringuga ning õigusaktide nõuetega, kuid ei saa planeerimisautonoomiat omava omavalitsuse eest otsustada planeeringulahenduse otstarbekuse üle.

Kohalik omavalitsus peab kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega võimalusel vältima planeeringulahenduse kujundamisel ka planeeringulahendusest huvitatud isikute õiguste riivamist. Kuna kohaliku omavalitsuse peamiseks eesmärgiks planeerimisel on säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu kujundamine, siis on paratamatu, et alati ei pruugi olla võimalik arvestada kõikide planeeringulahendusest huvitatud isikute soovidega. Kohalikul omavalitsusel on õigus planeeringu avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemusel planeeringut parandada ja täiendada, mistõttu kujuneb iga konkreetse planeeringu lõplik lahendus välja alles vahetult enne selle kehtestamist. Seega lõplikuks otsuseks esitatud arvamuste suhtes on eriplaneeringu kehtestamise otsus, mitte vastus esitatud arvamustele.

Käesoleva eriplaneeringu kehtestamine kuulub kohaliku omavalitsuse volikogu pädevusse (PlanS § 122 lõige 1). Seega antud juhul otsustab Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu, kas eriplaneeringu lahendus tagab võimalikult paljude ühiskonnaliikmete, sh huvitatud isikute vajaduste ja huvide (sh ka avalikul väljapanekul arvamusi esitanud isikute huvide) arvestamise. Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 4 lõike 2 kohaselt peab haldusorgan kaalutlusõigust teostama kooskõlas volituse piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades seejuures olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve. See tähendab, et kohalik omavalitsus peab õiguspärase ja ruumilise planeerimise põhimõttele vastava planeerimisotsuse tegemiseks olema eelnevalt analüüsinud erinevaid lahendusvariante.

Siinjuures juhime kohaliku omavalitsuse tähelepanu sellele, et Riigikohus on välja toonud planeeringute kui ulatusliku kaalutlusruumiga otsuste motiveerimise suure tähtsuse. Kui

motivatsioon esitatakse selle mahukuse tõttu mõnes teises dokumendis, peavad haldusaktis olema ära toodud vähemalt põhimotiivid. Kui tehakse viide mõnele teisele dokumendile, siis peab lõppkokkuvõttes olema arusaadav, milline selles dokumendis sisalduv informatsioon kujutab endast osa haldusakti põhjendusest. HMS § 56 kohaselt haldusakti motiveerimata jätmine tähendab üldjuhul selle haldusakti õigusvastasust ning on haldusakti tühistamise aluseks[2]. Eriti hoolikalt tuleb põhjendada selliseid planeeringuotsuseid, millega kitsendatakse isikute maakasutuse ja ehitamise õigust või mille vastu on esitatud vastuväiteid planeeringu koostamise käigus[3]. Palume kohalikul omavalitsusel KOV EP kehtestamise otsustamisel ja otsuse vormistamisel arvestada eelmärgitud motiveerimise põhimõtetega, sh vajadusel esitada täiendavaid põhjendusi kehtestamise otsuses.

Juhime tähelepanu, et MaRu heakskiitu KOV EP-le ei saa pidada eelhaldusaktiks. Tegemist on HMS § 16 lõike 1 kohase siduva iseloomuga kooskõlastusega, mis on menetlustoiming, mitte iseseisev haldusakt. Nagu muidki menetlustoiminguid saab sellist kooskõlastust reeglina vaidlustada üksnes koos lõpliku haldusaktiga[4].

Planeeringulahendusega jätkuvalt mittenõustumisel on eriplaneeringu avalikul väljapanekul arvamusi esitanud isikutel võimalik juhul, kui kohaliku omavalitsusega ei jõuta kohtuvälisele kokkuleppele, pöörduda oma subjektiivsete õiguste kaitseks halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras. Kehtestatud eriplaneeringu vaidlustamist reguleerib PlanS § 123.

Rõhutame, et tulenevalt PlanS § 122 lõikest $7^1$ tuleb planeeringu koostamise korraldajal esitada kehtestatud eriplaneeringu kohta PlanS § $4^1$ lõikes 6 nimetatud andmed planeeringute andmekogusse 14 päeva jooksul eriplaneeringu kehtestamisest arvates.

Eriplaneeringuga kavandatud ehitise asukoht kantakse varem kehtestatud üldplaneeringusse 30 päeva jooksul eriplaneeringu kehtestamisest arvates. Muudatuste sissekandmisel tuleb üldplaneeringu juures viidata, et vastaval maa-alal asub eriplaneeringuga kavandatud ehitis või tehnilise võimaluse korral kanda eriplaneeringuga kavandatud muudatused üldplaneeringu kaardile ja seletuskirja (PlanS § 122 lg 3).

Juhime tähelepanu, et kui eriplaneering sisaldab ettepanekut maakonnaplaneeringu muutmiseks ja heakskiidu andja on ettepanekuga nõustunud, siis kantakse muudatus maakonnaplaneeringusse 30 päeva jooksul pärast eriplaneeringu kehtestamist (PlanS § 122 lg 10). Seetõttu tuleb Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusel koos eriplaneeringu kehtestamise teatega esitada Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ka kehtestatud eriplaneeringu materjalid masinloetaval kujul, sh ruumiandmed digitaalsel

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Ivika Maavere
juhataja
Planeeringute osakond

Raine Viitas
58851458 raine.viitas@maaruum.ee

[2] RKHKo 3-3-1-39-07
[3] RKHKo 3-3-1-37-04
[4] RKHKo 3-3-1-12-07